

**Curtea Supremă de Justiție**

**DECIZIE**

**23 septembrie 2020**

**mun. Chișinău**

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către partea vătămată Ceban Serghei, împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 22 iunie 2018, a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019 și a încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui

**Goro Valeriu XXXXX, născut la XXXXX.**

**Termenul de examinare:**

*prima instanță: 13.09.2017 – 22.06.2018*

*instanța de apel: 25.07.2018 – 09.10.2018*

*instanța de recurs: 27.12.2018 – 12.02.2019*

*instanța de apel: 18.03.2019 – 10.04.2019*

*instanța de recurs: 25.02.2020 – 23.09.2020*

**A C O N S T A T A T :**

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni (sediul Ștefan Vodă) din 22 iunie 2018, Goro Valeriu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (*în redacția de până la modificările efectuate prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare la 07.11.2016*), fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei.

Acțiunea civilă înaintată de Ceban Serghei cu privire la încasarea prejudiciului material a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea de la Goro Valeriu în beneficiul lui Ceban Serghei, prejudiciul material în sumă de 48 671 lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Ceban Serghei cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cererea procurorului de încasare de la Goro Valeriu în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 32,10 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței prima instanță a constatat în fapt că:

**Goro Valeriu** în luna august anul 2013, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul

procurării unui microbuz în schimbul microbuzului de model „Mercedes Sprinter”, accidentat de către Ceban Cristian, locuitor XXXXX, ce aparținea lui Goro Valeriu, sub pretextul reparării microbuzului accidentat, cu ulterioara vânzare a acestuia și împărțirea în jumătate a sumei bănești obținute în urma vânzării mijlocului de transport sus indicat, a primit de la Ceban Serghei, locuitor XXXXX, prin intermediul lui Ceban Cristian, suma de 6000 euro.

La primirea banilor, Goro Valeriu a întocmit o recipisă privind împrumutul de 3000 euro, cu restituirea datoriei până la 20.01.2014, însă până în prezent nu a restituit banii însușiți, iar după ce a primit suma de 6000 euro, dintre care 3000 euro cu titlu de împrumut de la Ceban Serghei, nu a procurat nici un automobil, întru a fi posibilă vânzarea microbuzului accidentat, cauzând părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 3000 euro, echivalentul a 50.471 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Goro Valeriu a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

**3.** Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, au declarat apeluri:

**3.1.** Procurorul în Procuratura raionului Ștefan Vodă, Cernomorenco Diana, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă cu amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10.000 lei, cu privarea de dreptul de a practica orice activitate de gestionare a bunurilor materiale și a mijloacelor bănești pe un termen de 2 ani, cu încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 32,10 lei.

În motivarea apelului, procurorul a menționat că:

- la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a exteriorizat pericolul ce-l poartă infracțiunea săvârșită de inculpat, pedeapsa fiind inecheabilă în raport cu fapta comisă și insuficientă pentru realizarea scopului de corectare a condamnatului și prevenirea comiterii de către el pe viitor a altor fapte penale;
- neaplicarea pedepsei complementare va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție. Totodată, art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală prescrie că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Însă, instanța de fond eronat a interpretat aceste prevederi, având obligația de a decide asupra cheltuielilor judiciare solicitate spre încasare din contul inculpatului, în mărime de 32,10 lei. În caz contrar, urma să motiveze soluția trecerii cheltuielilor suportate în contul statului.

**3.2.** Partea vătămată Ceban Serghei, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea civilă să fie admisă integral, inclusiv cu încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 3000 lei.

În motivarea apelului, partea vătămată a menționat că:

- i-a fost cauzat un prejudiciu moral enorm, exprimat prin retrairi, umilire, rușine, fiind mințit și folosit în scopuri ilegale de către o persoană în

care a avut încredere. Inculpatul nu i-a restituit datoria, mințindu-l de fiecare dată;

- instanța de fond nu s-a expus asupra încasării cheltuielilor judiciare, cu toate că a prezentat bonul de plată potrivit căruia i-a achitat avocatului Parascovia Cotelea suma de 3000 lei, în baza contractului de asistență juridică încheiat;

- nu este clar motivul din care instanța de fond, în sentința adoptată, nu a indicat participarea apărătorului, deși aceasta a participat în toate ședințele de judecată, lipsind doar la pronunțarea sentinței;

- în partea descriptivă a sentinței, instanța a indicat că urmează să i se achite prejudiciul material în mărime de 58.671 lei, iar potrivit părții dispozitive a încasat prejudiciul material în mărime de 48.671 lei. Nu este clară soluția instanței referitor la suma de 3000 euro, care se presupune a fi transmisă inculpatului pentru repararea microbuzului accidentat, or, acesta nu a prezentat careva probe că a reparat mijlocul de transport sau că acest microbuz există, în ce stare este și unde se află.

**3.3.** Avocatul Cotovici Eugeniu în numele inculpatului Goro Valeriu, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele infracțiunii, menționând că prejudiciul cauzat prin deteriorarea microbuzului a fost apreciat de către inculpat și partea vătămată la suma de 6000 euro. Prin înțelegere comună, partea vătămată a reparat prejudiciul material cauzat de fiul său în mărime de 3000 euro, iar 3000 euro i-a oferit-o ca împrumut pentru procurarea altui microbuz.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, apelurile procurorului și al părții vătămate au fost respinse ca nefondate, apelul apărării a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care:

Goro Valeriu a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

**5.** Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

**6.** Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 februarie 2019, a fost admis recursul procurorului, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2018, în privința inculpatului Goro Valeriu, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

**6.1.** În motivarea deciziei, instanța de recurs ordinar a menționat că, instanța de fond și cea de apel au comis următoarele erori de drept, și anume instanța de fond:

a) în fapta descrisă, ca fiind dovedită, a indicat inițial că *inculpatul, sub pretextul procurării unui microbuz în schimbul microbuzului de model „Mercedes*

*Sprinter”, accidentat de către Ceban C., ce aparținea lui Goro V., sub pretextul reparării microbuzului accidentat, a primit 6000 euro, apoi a concluzionat absolut neclar și sumar că, după ce a primit suma de 6000 euro, dintre care 3000 euro cu titlu de împrumut, a cauzat părții vătămate un prejudiciu material în sumă totală de doar 3000 euro, echivalentul a 40.471 lei. Astfel, dat fiind că, potrivit învinuirii formulate în rechizitoriu, inculpatul a cauzat părții vătămate: „un prejudiciu material în sumă totală de 6000 euro, echivalentul a 100.042 lei”, instanța nu a precizat și constatat clar esența prejudiciului de doar 3000 euro – sunt banii obținuți pentru repararea automobilului accidentat, sau cei destinați pentru procurarea altui automobil, ori sunt cei împrumutați.*

În același timp, concluzionând sumar că: *„urmează a fi exclusă din învinuire suma de 3000 euro, echivalentul a 50.471 lei, deoarece inculpatul nu a dobândit ilicit toată suma de 6000 euro, indicată în rechizitoriu. Or, o parte din această sumă – 3000 euro au fost transmisă de partea vătămată inculpatului cu titlu de restituire a prejudiciului material pentru deteriorarea microbuzului. Mai mult, potrivit recipisei eliberată de inculpat la 02.08.2013, acceptată de partea vătămată, acesta a împrumutat de la Ceban S. suma de 3000 euro”, instanța nu și-a argumentat clar și concludent soluția privind suma concretă de bani exclusă din învinuire – cea transmisă cu titlu de restituire a prejudiciului material sau cea împrumutată, lipsind cu desăvârșire și motivarea fondată pe vreun temei de drept în aspectul vizat;*

b) doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, nefiind redată esența probelor scrise, în special al procesului verbal de examinare a înregistrărilor audio din 28.12.2016, cât și nu a indicat motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării. Totodată, rezumatul instanței că, *inclusiv prin procesul-verbal de examinare a înregistrărilor audio din 28.12.2016, recipisa din 02.08.2013, ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive din 28.12.2016, prin care a fost recunoscut în calitate de corp delict un DVD-R cu discuțiile purtate între Goro V. și Ceban S., înscrise pe el la 11.04.2016, 18.05.2016, 23.05.2016, 26.05.2016, 31.05.2016, a fost dovedită integral vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, în opinia instanței de recurs, nu corespunde criteriilor de apreciere a probelor prescrise în art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, astfel fiind stabilit că prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.*

În continuare, instanța de recurs a stabilit că la rândul său și instanța de apel a comis erori ce au afectat decizia emisă, și anume:

a) nu a indicat corect învinuirea formulată inculpatului, or, a specificat că ultimul este acuzat că, prin acțiunile sale infracționale, a cauzat: *„părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă totală de 3000 euro, echivalentul a 50.471 lei”, pe când, potrivit rechizitoriului, inculpatul a cauzat*

părții vătămate: „un prejudiciu material în sumă totală de 6000 euro, echivalentul a 100.042 lei”, astfel nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate în respectivul act de învinuire;

b) a constatat în descriptivului deciziei mai multe temeuri de achitare a inculpatului, care se contrazic și se exclud reciproc, cum ar fi că: „...probele nu constituie o bază probatorie pentru recunoașterea vinovăției inculpatului în săvârșirea faptei incriminate prin rechizitoriu..., nefiind motivate temeinic și legal concluziile cu privire la vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, existând dubii rezonabile referitor la fapta inculpatului, în sensul întrunirii elementelor infracțiunii imputate..., probele administrate nu dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, iar, potrivit art. 390 alin. (1) pct. 3), 389 alin. (1) Cod de procedură penală, se constată temeiul legal pentru achitarea inculpatului - fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”.

Totodată, în dispozitiv, a indicat divergent că inculpatul este achitat din motiv că: „fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii”;

c) doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat motivele pentru care a respins probele acuzării. Mai mult, a constatat absolut sumar și divergent că: „...între inculpat și partea vătămată a fost încheiat un acord bilateral privind împrumutarea banilor în mărime de 6000 euro de la Ceban S., dintre care 3000 euro urmau a fi investiți în reparația mijlocului de transport accidentat, iar restul sumei de 3000 euro au fost acordați cu titlu de împrumut”, nefiind clar în raport cu care sumă concretă, din cele indicate supra, a concluzionat că între inculpat și partea vătămată există relații litigioase de natură juridică civilă.

Împrejurările menționate au format opinia instanței de recurs că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, a fost respins apelul procurorului în Procuratura raionului Ștefan Vodă, Cernomorcenca Diana, ca fiind nefondat.

A fost admis apelul părții vătămate Ceban Serghei și apelul avocatului Cotovici Eugeniu în interesele inculpatului Goro Valeriu, din alte motive, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

**Goro Valeriu** a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, dispunându-se liberarea de pedeapsă penală, din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

A fost admisă parțial acțiunea civilă a părții vătămate Ceban Serghei, dispunându-se încasarea de la Goro Valeriu în beneficiul lui Ceban Serghei a

prejudiciul material în sumă de 48 329 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3 000 lei, în total suma de 51 329 lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

A fost respinsă cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 32 lei 10 bani, ca fiind neîntemeiată.

A fost soluționată soarta corpurilor delict.

**7.1.** Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2020, a fost dispusă corectarea erorii din dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019, și anume înlocuirea sintagmelor „în sumă de 48 329 lei” și „în total suma de 51 329 lei”, cu sintagmele: „în sumă de 48 671 lei” și „în total suma de 51 671 lei”.

**7.2.** În motivarea deciziei, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și just a concluzionat că, inculpatul Goro Valeriu a săvârșit infracțiunea de escrocherie.

Examinând probatorul administrat, instanța de apel, a considerat dovedită în afara dubiilor rezonabile vina inculpatului Goro Valeriu și pe deplin prin următoarea sistemă de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, cum sunt: declarațiile părții vătămate Ceban Serghei, declarațiile martorilor Ceban Cristian, Ceban Valentina, Meleștean Oleg, procesul-verbal de examinare a înregistrărilor audio din 28.12.2016 (f.d.51-52); recipisa din 02.08.2013 (f.d.16); ordonanța de recunoaștere și de anexare la cauza penală a corpurilor delict din data de 28.12.2016, prin care drept corp delict pe prezenta cauză a fost recunoscut un disc DVD R, cu informația înscrisă pe el la data de 11.04.2016, 18.05.2016, 23.05.2016, 26.05.2016, 31.05.2016, în care sunt reflectate convorbirile dintre Goro Valeriu și Ceban Serghei (f.d. 50).

Analizând încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza probelor cercetate detaliat de către prima instanță, instanța de apel a considerat necesar de a le reîncadra, reieșind din prevederile art. 10 Cod penal, a Legii nr. 179 din 26.07.2018 pentru modificarea a unor acte legislative în vigoare din 17.08.2018, adoptată după pronunțarea sentinței de condamnare, prin care au fost introduse modificări la dispozițiile din art. 190 Cod penal, care sunt în favoarea inculpatului.

Pe cale de consecință, instanța de apel a invocat că din conținutul noilor modificări ale art. 190 Cod penal, rezultă că legislatorul a concretizat acțiunile și consecințele prejudiciabile prin care se comite infracțiunea de escrocherie „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile”, mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie și anume: a) prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase; b) prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate.

Astfel, instanța de apel a notat faptul că prin modificările legislative operate în conținutul art. 190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acțiunile

inculpatului Goro Valeriu, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de jurisprudența CtEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, a înlocuit sintagmele generale, utilizate anterior - „înșelăciunea sau abuzul de încredere”, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Prin urmare, instanța de apel a conchis necesitatea încadrării acțiunilor inculpatului Goro Valeriu în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (redacția 26.07.2018), după indicii calificativi „*escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile*”, în acest sens constatând că :

**Goro Valeriu**, în luna august a anului 2013, data precisă nu a fost posibil de stabilit, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul procurării unui microbuz în schimbul microbuzului de model „Mercedes Sprinter” accidentat de către Ceban Cristian, locuitor XXXXX, ce aparținea lui Goro Valeriu, sub pretextul reparării microbuzului accidentat, cu ulterioara vânzare a acestuia și împărțirea în jumătate a sumei bănești obținute în urma vânzării mijlocului de transport sus indicat, a primit de la Ceban Serghei locuitor XXXXX, prin intermediul lui Ceban Cristian, suma de 6 000 euro. La primirea banilor, Goro Valeriu a întocmit o recipisă privind împrumutul de 3 000 euro, cu restituirea datoriei până la data de 20.01.2014, însă până în prezent nu a restituit banii însușiți, iar după ce a primit suma de 6 000 euro, dintre care 3 000 euro cu titlu de împrumut, de la Ceban Serghei, nu a procurat nici un automobil, întru a fi posibilă vânzarea microbuzului accidentat, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în sumă totală de 3 000 euro, echivalentul a 50471 lei, care este considerabil pentru ultimul.

În continuare, instanța de apel cu privire la elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, apreciind că a fost dovedit integral în acțiunile inculpatului Goro Valeriu prezența laturii obiective ale infracțiunii de escrocherie, or, din declarațiile însăși a inculpatului rezultă evident că acesta, a primit de la partea vătămată Ceban Serghei, prin intermediul lui Ceban Cristian suma de 6000 euro, în vederea reparării automobilului de model „Mercedes Sprinter”, care a fost accidentat de fiul părții vătămate.

La caz, instanța de apel a ținut cont de declarațiile inculpatului Goro Valeriu, care în cadrul cercetării judecătorești nu a negat faptul primirii de la Ceban Cristian a sumei de 6000 euro, or, Goro Valeriu, din discuție cu tatăl lui Ceban Cristian, au ajuns la concluzia că ultimul îi oferă 3000 Euro pentru că a deteriorat mijlocul de transport și alte 3000 Euro urmează să-i ofere cu titlu de împrumut cu condiția că după ce o să vândă microbuzul accidentat, banii obținuți din vânzare îi vor împărți în jumate.

Faptul că banii au fost transmiși inculpatului Goro Valeriu în vederea reparării și ulterior, a vinderii automobilului de model „Mercedes-Sprinter”, accidentat de Ceban Cristian, în opinia instanței de apel a fost confirmat și prin declarațiile martorului Ceban Valentina, care a relatat că în anul 2013, ea împreună cu soțul erau la muncă în Federația Rusă când le-a telefonat fiul Cristian și le-a comunicat că a comis accident. După ce soțul ei a fost telefonat de Goro Valeriu și s-au înțeles între ei, după asta, ei au transferat pe numele feciorului Cristian, ea - 3000 euro și tatăl lui - 3000 euro. Deoarece Goro Valeriu a spus că nu poate primi el banii că are credit la bancă și îi vor lua banii de pe cont îndată ce vor parveni. Banii au fost transferați cu scopul de a procura un alt automobil, deoarece feciorul lor a accidentat automobilul. Recipisa Goro Valeriu a scris-o pe suma de 3000 euro.

Instanța de apel a remarcat faptul că inculpatul Goro Valeriu a indus în eroare pe partea vătămată Ceban Serghei, care a dat mijloace bănești în sumă de 6000 euro pentru a repara nemijlocit mijlocul de transport accidentat, ulterior a vinde acest bun, iar banii obținuți a împărți între ei, or, având la mână 6000 euro, dintre care 3000 euro în calitate de împrumut, Goro Valeriu, nici nu a avut intenție să repare automobilul, în situația în care la materialele cauzei nu au fost prezentate probe concludente și pertinente ce ar confirma că inculpatul a întreprins careva măsuri pentru a fi dus la reparație. Totodată, din declarațiile părții vătămate și a martorilor audiați pe caz, s-a stabilit că inculpatul Goro Valeriu a avut posibilitatea să procure un mijloc de transport ca cel accidentat, care aparținea cu drept de proprietate, însă a căutat automobil mai bun, astfel, a convenit cu Meleșteanu Oleg, procurarea microbuzului acestuia la preț de 11 000 euro, deși inculpatul nu dispunea de mijloace bănești necesare în acest sens.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel consideră dovedit faptul obținerii ilicite prin escrocherie de către inculpat de la victimă a mijloacelor bănești în sumă de 3 000 euro, dați în calitate de împrumut lui Goro Valeriu de către Ceban Serghei, în situația în care inculpatul nici nu avea intenție să restituie banii împrumutați, or, deși ultimii au convenit cu mijloacele bănești să fie procurat alt mijloc de transport, inculpatul a introdus banii în afacerea sa.

Prin urmare, instanța de apel a stabilit că în acțiunile inculpatului Goro Valeriu este prezentă și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, manifestată prin vinovăție sub formă de intenție directă, întrucât în cadrul cercetării judecătorești a fost confirmat deplin faptul că Goro Valeriu a avut posibilitatea să procure alt automobil, ca a lui, cel accidentat, însă nu a făcut acest lucru, iar banii i-a folosit în interes personal, cu scop de cupiditate.

Totodată, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că până în prezent inculpatul Goro Valeriu nu a restituit suma, achitând doar suma de 1800 lei din cei 3000 euro împrumutați.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată afirmația apărătorului precum că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele constitutive a infracțiunii de escrocherie, or, inculpatul Goro Valeriu nici nu a avut intenție să restituie banii împrumutați de la Ceban Serghei, primul folosind banii în interes

personal, fapt recunoscut de însăși inculpat care a relatat că firma pe care dânsul o administra avea probleme, banii i-a folosit în alt scop. Circumstanțele enunțate în opinia instanței de apel indică clar la faptul că inculpatul Goro Valeriu, de la bun început a cunoscut despre imposibilitatea de a procura alt automobil având în vedere că acesta tindea la automobilul lui Meleșteanu Oleg, care costa 11 000 euro, or, la acel moment, inculpatul dispunea doar de suma de 6000 euro, iar alt automobil de modelul celui accidentat, inculpatul nu dorea să procure.

Astfel, instanța de apel a considerat demonstrat faptul că acțiunile inculpatului Goro Valeriu, sunt plasate anume sub aspect penal, și nicidecum sub aspect civil, după cum consideră inculpatul, iar în cele din urmă acțiunile acestuia just urmează a fi încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

Cu referire la pedeapsa penală, instanța de apel a specificat că Goro Valeriu va fi liberat de răspundere penală pe art. 190 alin. (1) Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, or, infracțiunea comisă de inculpat - art. 190 alin.(1) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar din momentul comiterii faptei – august 2013, până la adoptarea hotărârii instanței de judecată, a expirat mai mult de 5 ani, totodată nu au existat circumstanțe care ar suspenda sau întrerupe curgere termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, prin urmare, în privința inculpatului Goro Valeriu, sunt aplicabile prevederile art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal.

Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesar, potrivit regulii generale și stabilirea vinovăției autorului faptei.

Astfel, instanța de apel a constatat că este probată existența faptului ilicit, cauzarea prejudiciului, legătura causală dintre fapta ilicită, prejudiciu și vinovăția inculpatului de comiterea faptei ilicite. În aceste condiții instanța de judecată constatând că sunt prezente toate condițiile pentru angajarea răspunderii delictuale a inculpatului.

În această ordine de idei, în ședința de judecată a instanței de fond s-a constatat cu certitudine faptul că suma de 3000 euro a fost achitată de către partea vătămată Ceban Serghei inculpatului Goro Valeriu pentru deteriorarea automobilului ce aparține cu drept de proprietate inculpatului în urma accidentului rutier comis de către fiul părții vătămate Ceban Cristian.

Astfel, partea vătămată și inculpatul au convenit la suma respectivă, fapt confirmat de aceștia în cadrul cercetării judecătorești, ceea ce denotă că suma respectivă nu urmează a fi încasată din contul inculpatului.

În continuare, referitor la cealaltă parte în mărime de 3000 euro pe care partea vătămată Ceban Serghei i-a împrumutat lui Goro Valeriu în vederea procurării altui mijloc de transport, atât în cadrul ședinței de instanței de fond, cât și în cadrul ședinței instanței de apel s-a constatat că inculpatul nu a restituit suma dată integral, doar 1800 lei, ceea ce denotă că, prin acțiunile sale, inculpatul Goro Valeriu a cauzat prin infracțiune părții vătămate un prejudiciu, care urmează a fi încasat din contul inculpatului în sumă echivalentă de 48 329 lei. În continuare, instanța de apel a reținut necesar de a dispune încasarea din

contul inculpatului Goro Valeriu și cheltuielile de judecată pentru asistență juridică acordată părții vătămate Ceban Serghei, or, conform bonului de plată seria PL nr.358563 din 26.10.2017, pentru asistență juridică acordată de CA „Cotelea Parascovia” partea vătămată Ceban Serghei a suportat cheltuieli în suma de 3 000 lei (f.d.141).

Ce ține de solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Goro Valeriu a cheltuielilor de judecată în sumă de 32, 10 lei, legate de rechizitele utilizate de către organul de urmărire penală, în acest sens, instanța de apel a notat că, normele procedural penale nu prevăd expres achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare pentru instrumentarea cauzei penale la etapa urmăririi penale și anume pentru procurarea de rechizite ca hârtie, pix, etc., iar prevederile legale, nu prevăd astfel de cheltuieli, ce pot fi încasate din contul inculpatului.

**8.** Nefiind de acord cu hotărârile instanțelor de fond și apel, partea vătămată Ceban Serghei, a declarat două recursuri ordinare prin care a solicitat repunerea în termen a recursurilor, casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încasare de la inculpat în beneficiul părții vătămate a sumei de 58671 lei cu titlu de prejudiciu material.

În motivarea recursului depus la **17 ianuarie 2020**, împotriva deciziei instanței de apel din 10 aprilie 2019, ce a fost pronunțată motivat la **08 mai 2019**, partea vătămată a menționat că atât instanța de fond, cât și instanța de apel prin hotărârile adoptate au comis o eroare, referitor la încasarea în beneficiul recurentului a sumei prejudiciului material, întrucât în dispozitivul sentinței a fost comisă o eroare mecanică fiind dispusă încasarea cu 10 000 lei mai puțin. Suma de 3000 euro, la acel moment avea echivalentul de 58671 lei însă instanța a dispus încasarea sumei de 51329 lei. Deși în cererea de apel a indicat asupra respectivei erori, instanța de apel la judecarea cauzei nu a atras nici o atenție, repetând greșeala primei instanțe. Consideră că motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii și acesta este expus neclar.

În motivarea recursului depus la **11 februarie 2020**, împotriva aceleiași decizii, partea vătămată a menționat că potrivit încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2020, a fost dispusă corectarea unor erori ce ține de stabilirea cuantumului prejudiciului cauzat însă, recurentul susține că nu este de acord cu această încheiere întrucât instanța de fond în partea descriptivă a sentinței indică: „*Instanța consideră necesar de a încasa de la inculpat (Goro V.) în beneficiul părții vătămate (Ceban S.) suma prejudiciului material în sumă de 58 671 lei, ceea ce la momentul emiterii sentinței constituia echivalentul în lei a sumei de 3000 Euro (minus suma de 1800 lei anterior restituită)*”. În dispozitivul sentinței instanța deja indică: „*Se încasează de la Goro V. în beneficiul lui Ceban S. prejudiciul material în sumă de 48 671 lei*”, adică fiind încasat prejudiciul material cu 10 000 lei mai puțin.

Deși prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2020 a fost recunoscut faptul comiterii erorii materiale de către instanța de fond și de apel, însă prin încheierea respectivă sa corectat doar

parțial eroarea materială comisă, *adică corectează doar suma de „48 329 lei,, în suma de „48 671 lei,,*. Conform cererii de recurs din 17.01.2020 am indicat că a fost comisă o eroare, *fiind indicată greșit suma de 48 671 lei, în loc de suma de 58 671 lei.* Astfel, susține că i-a fost lezat dreptul de a recupera prejudiciul cauzat prin infracțiune, ori a fost încasată o sumă mai mică cu 10 000 lei, fapt pe care l-a solicitat să fie corectat de către instanța de apel prin cererea de recurs din 17.01.2020.

**9.** Referință asupra recursurilor declarate nu a fost depusă.

**10.** Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

**10.1.** Cu referire la recursul ordinar declarat de către partea vătămată Ceban Serghei, la 17 ianuarie 2020, Colegiul penal notează că, potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului rezultă că dispozitivul deciziei atacate a fost pronunțat la 10 aprilie 2019, inclusiv în prezența părții vătămate Ceban Serghei, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din aceeași dată (f.d. 9, vol. 2), din care rezultă că partea vătămată Ceban Serghei a fost înștiințat despre ziua pronunțării deciziei motivate stabilită pentru data de 08 mai 2019, după care a fost amânată pentru 23 mai 2019.

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 23 mai 2019 și a fost epuizat la 24 iunie 2019 (inclusiv), însă potrivit amprentei stampilei de înregistrare la Judecătoria Căușeni (sediul Ștefan Vodă), recursul ordinar a fost declarat de către partea vătămată Ceban Serghei, la data de 17 ianuarie 2020.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Din cele constatate supra, Colegiul penal conchide că recursul declarat de partea vătămată Ceban Serghei nu se încadrează în condițiile prevăzute la art. 422 Cod de procedură penală, urmând a fi dispusă inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la 17 ianuarie 2020, ca fiind depus peste termen.

**10.2.** Cu referire la recursul ordinar declarat de către partea vătămată Ceban Serghei, la 11 februarie 2020, Colegiul penal notează că acesta este declarat împotriva încheierii instanței de apel din 27 ianuarie 2020 de corectare a erorii materiale, care a fost pronunțată cu ceva timp după pronunțarea deciziei instanței de apel prin care a fost soluționat apelul, recursul fiind declarat în termenul stabilit de lege, acestuia îi sunt incidente prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit cărora,

instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul în cauză, Colegiul penal conchide că acesta nu conține motivarea sub aspectul comiterii de către instanța de apel a cărorva erori în procesul corectării erorii materiale evidente, iar argumentele recurentului se axează pe soluția oferită de instanța de apel asupra fondului cauzei.

Luând în considerație cele sus-expuse, instanța de recurs a ajuns la concluzia inadmisibilității ca fiind vădit neîntemeiat a recursului declarat la 11 februarie 2020 de către partea vătămată Ceban Serghei.

**11.** În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) și pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

### **D E C I D E :**

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către partea vătămată Ceban Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2019 și a încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2020, în cauza penală în privința lui **Goro Valeriu XXXXX**, cel depus la 17 ianuarie 2020 ca fiind declarat peste termen, iar cel depus la 11 februarie 2020 ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **06 noiembrie 2020.**

Președinte  
Judecătorii

/semnătură/  
/semnătură/  
/semnătură/

Timofti Vladimir  
Toma Nadejda  
Boico Victor